

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104825 - PRÀCTIQUES RADIOFÒNIQUES

Informació general

- Tipus d'assignatura : Optativa
- Coordinador : Rafael Suárez Gómez
- Curs: Quart
- Trimestre: Anual
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Daniel Torras Segura <dtorras@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català

Competències que es treballen

Específica

- E15_Dimensionar i gestionar recursos humans, tècnics i econòmics necessaris pel desenvolupament d'un projecte audiovisual o multimèdia optimitzant temps, costos i qualitat
- E17_Redactar peces periodístiques de diferents gèneres amb els seus sistemes de titular i expressar-se correctament tant de forma escrita com oral
- E18_Analitzar les estructures, els continguts i els estils de programació televisiva i radiofònica atenent a les característiques tècniques de la seva realització. Idear, produir i realitzar programes per a la televisió i ràdio en la part tècnica: sala de realització o control de ràdio, respectivament

Bàsiques i Generals

- G4_Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Transversal

- T2_Que els estudiants tinguin capacitat per treballar com a membres d'un equip interdisciplinari ja sigui com a un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos tenint en compte els recursos disponibles

Descripció

Pràctiques Radiofòniques és un curs totalment pràctic on els alumnes dissenyen, produeixen, realitzen i fan la redacció i locució d'un programa de ràdio emès per un canal radiofònic real per a la seva audiència durant un any.

Al llarg de tres trimestres, els alumnes, en grups autònoms de 3, 4 o 5 persones, s'encarreguen de mantenir a la graella radiofònica una producció pròpia de forma estable, amb la tutela i ajuda del professor. En aquest sentit, en un entorn professional, es posen en pràctica i s'amplien tots els coneixements adquirits en introduccions anteriors al medi radiofònic.

Resultats d'aprenentatge

En acabar l'assignatura l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:

RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.

RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.

RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.

RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.

RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.

--

RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.

RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.

RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.

RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.

RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.

RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.

RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.

Metodologia de treball

Curs 100 % pràctic. L'alumne treballa en grup des del primer dia a l'estudi de ràdio i al Consell de Redacció dissenyant, produint i realitzant el seu espai radiofònic que s'emetrà *online* en diferents plataformes.

Mitjançant reunions participatives del grup gran i activitats puntuals a l'aula s'orienta la producció radiofònica que es realitza en grup de forma totalment autònoma. Amb seguiment personalitzat i consells professionals, s'incentiva la interacció entre grups i l'anàlisi crítica sobre la pròpia producció, les produccions dels altres i sobre el context de recepció. Es realitza la recollida de dades de l'audiència real de cada proposta i la valoració dels aspectes del programa radiofònic que funcionen i aquells que no. Es conviden a professionals del medi radiofònic per què complementin la formació en àrees especialitzades i necessàries per a la producció i emissió del programa.

L'assignatura té reservada una franja de 2 hores per setmana, durant tres trimestres, per a l'ús dels equipaments.

Continguts

El curs, amb un treball pràctic constant, tracta els següents blocs de continguts amb la supervisió del treball en grup:

Contingut 1: El disseny del format i l'estructura radiofònica		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	Es treballen els factors a tenir en compte a l'hora de dissenyar un nou programa de ràdio. Aplicació del coneixement dels formats radiofònics i la seva organització.	
Activitats vinculades	Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup. Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica. Activitat 3: Prova sobre els continguts. Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica. Activitat 5: Activitats a l'aula.	

Contingut 2: L'equip i els rols professionals a la ràdio		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	Distribució de les diferents tasques necessàries per a emetre un programa. Tècniques de coordinació i treball en equip. Consell de redacció.	

Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>
-----------------------	--

Contingut 3: Omplim de continguts el nostre programa		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	Pràctica de tècniques de producció, redacció i cita radiofònica per tal de crear una edició regular d'un espai de ràdio.	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 4: El procés tècnic de realització i emissió		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	Es treballen els processos de creació de recursos sonors radiofònics. Es realitzen totes les fases d'emissió en directe i enregistrada per a diferents espais de la graella de ràdio.	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 5: La Ràdio IP		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	<p>Es realitzen els processos d'emissió de ràdio <i>online</i>.</p> <p>S'ajusten els paràmetres de l'automatització de l'emissió.</p>	
Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>	

Contingut 6: Promoció i difusió de l'espai radiofònic		Activitats 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció	Es creen campanyes de difusió i promoció de la ràdio i dels programes radiofònics en particular.	

Activitats vinculades	<p>Activitat 1: Disseny i emissió real d'un programa radiofònic estable en grup.</p> <p>Activitat 2: Anàlisi i reflexió individual sobre l'estratègia radiofònica.</p> <p>Activitat 3: Prova sobre els continguts.</p> <p>Activitat 4: Presentació d'una anàlisi crítica.</p> <p>Activitat 5: Activitats a l'aula.</p>
-----------------------	--

Activitats d'aprenentatge

Activitat 1: Disseny i redacció d'un projecte radiofònic	Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	En grups de 3, 4 o 5 persones es realitza el disseny i la redacció d'un projecte d'espai radiofònic amb les característiques necessàries per presentar-lo en una emissora.
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	S'ha de lliurar un document únic amb la redacció del projecte radiofònic. 10% de la nota de l'avaluació final.
Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.</p> <p>RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.</p> <p>RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.</p> <p>RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.</p> <p>RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.</p> <p>RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.</p> <p>Competències: E15, E17, E18, G4 i T2</p>

Activitat 2: Planificació, realització, emissió i promoció en grup d'un programa radiofònic	Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	<p>En grups autònoms de 3, 4 o 5 persones es realitza el disseny, producció, realització, redacció i emissió real d'un espai radiofònic al llarg de tres trimestres.</p> <p>Es col·labora en tasques de coordinació i promoció del mateix programa.</p>
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.
Lliurable i vincles amb l'avaluació	S'ha de lliurar una mostra enregistrada de diferents edicions del programa. 40% de la nota de l'avaluació final.

Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RA2 Gestionar un arxiu radiofònic.</p> <p>RA3 Utilitzar la veu, el silenci, els efectes sonors i la música en un espai radiofònic.</p> <p>RA4 Emprar els components físics per a poder fer i emetre ràdio.</p> <p>RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.</p> <p>RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic.</p> <p>RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.</p> <p>Competències:</p> <p>E15, E17, E18, G4 i T2</p>
----------------------	--

Activitat 3: Activitats de seguiment i control de la producció radiofònica		Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	En grups autònoms de 3, 4 o 5 persones es realitzen diferents tasques de seguiment, avaluació i monitorització de les produccions radiofòniques.	
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar la presentació o el format requerit en cada cas. 10% de la nota de l'avaluació final.	
Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>Competències:</p> <p>E17, E18, G4</p>	

Activitat 4: Anàlisi d'una producció radiofònica		Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	Individualment, realitzar una anàlisi sobre l'adequació del format i continguts d'un espai radiofònic i del seu entorn social receptor. Reflexionar en un informe sobre noves solucions, idees creatives i eines innovadores per incidir en la situació de recepció radiofònica.	
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.	

Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar l'anàlisi i reflexió. 10% de la nota de l'avaluació final.
Objectius específics	En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de: RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic. RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor. RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora. RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació. Competències: E17, E18, G4

Activitat 5: Comentari sobre l'ús i estratègia de les xarxes socials		Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	Individualment, realitzar anàlisi i reflexió sobre l'ús de les xarxes socials d'un espai radiofònic per avaluar la seva incidència i eficiència.	
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	El comentari compta individualment un 15% sobre la nota final de curs.	
Objectius específics	En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de: RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic. RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor. RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora. RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació. RAC6 Coordinar la producció d'un programa real de ràdio dirigit a un segment d'audiència específic. RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic. Competències: E17, E18, G4	

Activitat 6: Presentació d'un informe individual final		Continguts 1, 2, 3, 4, 5 i 6
Descripció general	Individualment, es realitza una revisió dels coneixements adquirits i les experiències radiofòniques del curs. Es presenta un comentari crític sobre els procediments, els resultats, l'equip i la metodologia del curs, així com aportacions per la seva millora.	
Material de suport	Bibliografia bàsica i complementària.	
Lliurable i vincles amb l'avaluació	Lliurar el document amb l'informe redactat. 5% de la nota final.	

Objectius específics	<p>En acabar, l'estudiant o estudianta ha de ser capaç de:</p> <p>RA1 Produir, realitzar i mantenir en una emissora real un programa radiofònic.</p> <p>RA5 Confeccionar i fer-ne ús del guió radiofònic.</p> <p>RAC1 Reflexionar sobre la millor estratègia comunicativa radiofònica segons el contingut a transmetre i el context social receptor.</p> <p>RAC2 Recopilar i analitzar els resultats d'audiència i la recepció del programa i desenvolupar solucions de millora.</p> <p>RAC3 Aplicar les tècniques de guionització i redacció de productes de ràdio fent ús d'idees crítiques i creatives.</p> <p>RAC4 Innovar noves narratives, expressions i recursos sonors amb el llenguatge radiofònic.</p> <p>RAC5 Dissenyar formats i estructures de programes radiofònics adequats a les diferents activitats del mitjà i els diferents formats de programació.</p> <p>RAC7 Supervisar el procediment tècnic de realització i emissió d'un espai radiofònic.</p> <p>Competències:</p> <p>E15, E17, E18, G4 i T2</p>
----------------------	---

Sistema d'avaluació

La base de l'avaluació de Pràctiques Radiofòniques és la planificació, realització, emissió i promoció en grup d'un programa radiofònic en un canal d'àudio obert i real (40%). Per preparar i fonamentar aquesta emissió, en grup es dissenya i es redacta un projecte radiofònic marc (10%) i es duen a terme diferents activitats i tasques de seguiment i control de la producció (10%). Al mateix temps, individualment es realitza una anàlisi crítica individual sobre les produccions dels altres grups (10%) i un comentari sobre l'ús i l'estratègia de les xarxes socials (15%) per anar orientant la producció. Finalment, es realitza un informe individual (5%) per la valoració i exposició dels continguts tractats i els aprenentatges obtinguts. L'assistència i la participació a les activitats i classes compta individualment un 10% de la nota final del curs.

Resumidament i detallada:

EN GRUP (60%)

Disseny i redacció d'un projecte radiofònic (10%)

Planificació, realització, emissió i promoció d'un programa radiofònic (40%)

Activitats de seguiment (10%)

INDIVIDUAL (40%)

Anàlisi d'una producció radiofònica (10%)

Comentari sobre l'ús i estratègia de les xarxes socials (15%)

Informe individual final (5%)

Assistència i participació (10%)

RECUPERACIÓ

Segons la normativa vigent tan sols podran acollir-se a la recuperació aquells estudiants que no hagin arribat al 5 en la nota mitjana final de l'assignatura o que no hagin aconseguit aprovar una de les dues parts, teoria o pràctica. La recuperació serà únicament d'aquelles parts no aprovades.

Per a recuperar la part de teoria es realitzarà un examen escrit.

Per a recuperar la pràctica es realitzarà un examen oral on es plantejaran casos pràctics i es poden sol·licitar exercicis de locució i realització radiofònica.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- BALSEBRE, Armand. El lenguaje radiofónico. 4a. Ed. Madrid: Editorial Cátedra, 2004 (Signo e imagen, 35).
- CUNÍ, Josep. La ràdio que triomfa. L'abecedari d'això que en diem magazín. Barcelona: Pòrtic, 1999 (Eines de periodista, 4).
-

LÓPEZ, Nereida i PEÑAFIEL, Carmen. La tecnología en radio. Principios básicos, desarrollo y revolución digital. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2000.

- MARTÍ, Josep M. De la idea a l'antena. Tècniques de programació radiofònica. Barcelona: Pòrtic, 2000 (Eines de periodista, 5).
- RODERO, Emma. Producción radiofónica. Madrid: Ediciones Cátedra, 2005 (Signo e imagen, 85).
- TORRAS, Daniel. La ràdio. Mitjà, recursos i gèneres. Barcelona: Editorial UOC, 2018.
- WILLET, Amanda. Media production: a practical guide to radio, TV and film. London: Routledge, 2021.

Complementaris

Bibliografies

- BLANCH, Margarida i LÁZARO, Patricia. Aula de locución. Madrid: Cátedra, 2010 (Signo e imagen, 128).
- CEBRIÁN, Mariano. Modelos de radio, desarrollos e innovaciones: del diálogo y participación a la interactividad. Madrid: Fragua, 2007 (Fragua Comunicación, 46).
- ENRICH, Juan Julià. Radio, emisoras y receptores. Barcelona: Marcombo, 2018.
- LARRAÑAGA, José. Redacción y locución de la información audiovisual: escribir noticias para la radio y la televisión. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2006.
- MARTÍN, Isidoro. El guión radiofónico. Barcelona: Pentágono, 1961.
- MENÉNDEZ, Manuel Ángel. La radio: la pelea por el sonido. Madrid: El Ángel, 2018.
- ORDUNA, Guillermo. El Periodista de radio: y... ¿quién está al otro lado? Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 2015.
- RODERO, Emma. Creación de programas de radio. Madrid: Síntesis, 2011 (Comunicación Audiovisual, 9).
- WILLIAM, Christopher. Writing for radio. Londres: Bloomsbury Academic, 2015.